

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ КОЛЕДЖ»

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ФІЗИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ПВНЗ «Фінансово-правовий коледж»
Тамара ГУБАНОВА
«08» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціологія»

для здобувачів освіти

галузь знань 08 Право
спеціальність 081 Право
освітньо-професійний ступень фаховий молодший бакалавр

освітньо-професійна програма **Право**
вид дисципліни **вибіркова**

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	шостий
Кількість кредитів ECTS	три
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Викладач: Мигаль Сергій Михайлович

Затверджено: На 2024/2025 н.р. Протокол вченої ради №8/1 від 30.08.2024 р.

КИЇВ – 2024

Розробники:

Рибак Олена Анатоліївна

кандидат історичних наук,

Мацелюх Катерина Степанівна

кандидат історичних наук,

Мигаль Сергій Михайлович

кандидат політичних наук,

Головченко Ольга Віталіївна

кандидат філософських наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

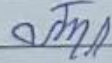
Зав. циклова комісія гуманітарних дисциплін та
фізичної підготовки

(підпис) (Степанчук І.М.)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Схвалено методичною радою ПВНЗ «Фінансово-правовий коледж»

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ року

Голова методичної ради
(підпис) (Людмила Павленко)

1. Мета дисципліни – формування знання про предмет, структуру, понятійний апарат соціології, опанування соціологічними знаннями про сучасне суспільство та соціальні зміни, що в ньому відбуваються.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Знати основні поняття з історії соціології, філософії.

Вміти оперувати поняттєво-категоріальним апаратом філософії; конспектувати та працювати з науковою літературою; обґрунтовувати власну світоглядну позицію щодо взаємодії людини і суспільства.

Володіти елементарними навичками аналізу, узагальнення та систематизації емпіричного та теоретичного матеріалу щодо соціальних явищ.

3. Анотація навчальної дисципліни: предметом вивчення дисципліни є основні поняття соціології, її об'єкт та предмет, структура, функції, роль у сучасному суспільстві, а також становлення, розвиток і функціонування соціальних спільнот і форм їх самоорганізації: соціальних систем, соціальних структур та інститутів. Отримані знання та навички можуть застосовуватися студентами у вивченні теорії соціології, соціальної структури та стратифікації, соціології соціальних змін та спеціальних і галузевих соціологій. Сформовані результати навчання сприятимуть становленню у професійній діяльності та самореалізації майбутнього фахівця соціолога. Теоретичний зміст предметної області: соціальні відносини та взаємодія; особистість, соціальні групи та спільноти; соціальні інститути; соціальні структури та нерівності; соціальні зміни та їх вплив; соціальні проблеми в соціумі, як на національному, так і глобальному рівнях.

4. Завдання дисципліни:

формування у здобувачів освіти основ соціологічного мислення;

здобуття теоретичних знань щодо розуміння соціології як науки, її основних функцій у сучасному суспільстві;

вивчення базових елементів суспільства, соціальної структури, соціальних змін у сучасному суспільстві.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	Знати особливості об'єкту та предмету соціологічного знання, його структуру та функції; зміст основних категорій соціології, поняття «соціологічна уява»	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	опитування, наукова дискусія, підсумковий контроль	20%
1.2.	Знати сутність поняття суспільства, головні ознаки, типи суспільства, структурні виміри суспільства: зміст понять соціальна спільнота, соціальна група, соціальний клас, нерівність, соціальний інститут, соціальна організація,	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	опитування, наукова дискусія, наукова робота, підсумковий контроль	10%

	особистість, мобільність та маргінальність			
1.3	Знати основні характеристики особистості як об'єкту та суб'єкту соціальних відносин, процесу соціалізації, де соціалізації, ресоціалізації, сутності девіантної поведінки та соціального контролю.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	опитування, наукова робота, наукова дискусія, підсумковий контроль	20%
1.4	Знати сутність, чинники, форми, тенденції структурних та культурних змін сучасних суспільств. Виокремлювати головні проблеми та тенденції структурних та культурних змін в сучасному суспільстві	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	опитування, наукова дискусія, наукова робота, підсумковий контроль	10%
2.1	Вміти аналізувати та пояснювати роль соціологічного знання в сучасному суспільстві, визначати специфічні риси соціології як науки, дисципліни, професії, в контексті її історичного та теоретичного розвитку	Семінарське заняття, самостійна робота студента	опитування, наукова дискусія, наукова робота, підсумковий контроль	10%
2.2	Розуміти основні питання історії розвитку соціології, сучасні концепції та теорії соціології.	Семінарське заняття, самостійна робота студента	наукова дискусія, наукова робота,	10%
3.1	Робота в групі по підборі аналітичного матеріалу, застосування положень соціологічних теорій та концепцій до дослідження та презентації соціальних змін в Україні та світі	Семінарське заняття, самостійна робота студента	наукова робота, наукова дискусія	10%
4.1	Здійснювати самостійний пошук та критично застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій для дослідження та пояснення соціальних змін в Україні та світі.	Семінарське заняття, самостійна робота студента	наукова робота, наукова дискусія	10%

5. Форми оцінювання студентів

- семестрові форми оцінювання:

1. експрес опитування – від 1 до 5 балів;
2. тестування – від 1 до 7 балів;
3. наукові роботи – від 1 до 10 балів;
4. наукові дискусії – від 1 до 5 балів
4. дві модульні контрольні роботи – від 1 до 10 балів за кожен (всього: від 1 до 20 балів) (1 в I семестрі, 1 – в II семестрі);

Максимальний бал, який може бути отриманий студентом за семестр складає 40 балів. Передбачені форми семестрового оцінювання сумарно не можуть перевищувати 40 балів.

- підсумкове оцінювання:

1. письмовий залік (в I семестрі) – від 20 до 60 балів

2. письмовий іспит (в II семестрі) – від 20 до 60 балів

Таким чином, набір балів відбувається:

В I семестрі

	ЗМ1	ЗМ 2	залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	12	12	36	60
Максимум	20	20	60	100

Максимальна підсумкова оцінка за цю дисципліну може становити 100 балів в I семестрі. Студент може отримати на заліку максимально 60 балів до яких додаються бали отримані студентом під час семінарських занять відповідного семестру.

6. Критерії оцінювання.

6.1. Опитування є формою оцінювання, що застосовуються під час проведення семінарських занять. Опитування спрямоване на перевірку засвоєння лекційного матеріалу, встановлення рівня знань здобувача освіти, передбачає надання відповідей на питання та оцінюється максимальною кількістю 5 балів:

5 балів – здобувач освіти правильно використовує соціологічну термінологію; провів правильний, повний та точний аналіз відповідних джерел; надав правильну, повну, обґрунтовану відповідь на питання; навів достатню аргументацію; логічно виклав інформацію та висновки.

4 бали - здобувач освіти правильно трактує соціологічні категорії; провів правильний аналіз відповідних джерел; надав правильну але неповну відповідь на питання; навів відповідну, але неповну аргументацію; логічно виклав висновки.

3 бали - здобувач освіти правильно використовує соціологічну термінологію; провів неповний/неточний аналіз відповідних джерел; надав правильну але неповну/неточну відповідь на питання; навів неповну аргументацію; висновки зроблені часткові або з порушенням логічності.

2 бали - здобувач освіти правильно використовує або допустив помилку у використанні термінів; провів неповний/неточний аналіз джерел; надав фрагментарну відповідь на питання, яка є неповною, містить неточності та помилки; не навів аргументацію; виклад певною мірою логічний.

1 бал – здобувач освіти правильно використовує термінологію або допустив помилку/помилки у використанні; не провів аналізу джерел; надав неправильну відповідь на питання; не навів аргументацію; є недоліки в послідовності викладу матеріалу; нелогічність висновків.

0 балів – здобувач освіти відсутній на занятті або не надав відповідь на питання.

6.2. Наукова дискусія є формою оцінювання, що може відбуватися як під час лекцій, так і під час семінарських занять; передбачає обговорення питання, що має спірне тлумачення в історичній науці, дискусійний характер тощо. Оцінюється від 0 до 5 балів.

5 балів – здобувач освіти виклав основні положення щодо предмету дискусії; обґрунтував різні погляди на предмет дискусії; логічно аргументував позиції сторін дискусії; запропонував власну аргументацію чи бачення проблемної теми та логічно довів свою думку.

4 бали – здобувач освіти виклав основні положення щодо предмету дискусії; обґрунтував різні погляди на предмет дискусії; логічно аргументував позиції сторін дискусії.

3 бали – здобувач освіти взяв участь у науковій дискусії; обґрунтував один із поглядів на предмет дискусії; назвав але не зміг пояснити позицію сторін дискусії.

2 бали – здобувач освіти взяв участь у науковій дискусії; фрагментарно пояснив позиції сторони/сторін у дискусії.

1 бал – здобувач освіти взяв участь у дискусії; назвав одну/дві особливості предмету дискусії.

0 балів - здобувач освіти не взяв участь у дискусії.

Наукова робота є формою оцінювання успішності здобувача освіти, заснованій на попередньо проведеній самостійній роботі. Може бути представлена під час лекційного або семінарського заняття у вигляді короткої інформаційної доповіді або надрукована як тези конференції чи наукова стаття у науковому періодичному виданні. Оцінюється від 3 до 5 балів.

5 балів – наукова робота надрукована як наукова стаття у науковому періодичному виданні та/або представлена під час заняття; тези наукової роботи є логічними та

6.3. Підсумковий контроль

Оцінювання результатів складання заліку

за національною (4-бальною) шкалою:

відмінно;

добре;

задовільно;

незадовільно.

за 100-бальною шкалою:

90 – 100 балів – **відмінно** – відмінне виконання з незначними помилками,

85 – 89 балів – **добре** – вище середніх стандартів, але з деякими помилками;

75 – 84 бали – **добре** – в цілому змістовна робота зі значними помилками;

65 – 74 бали – **задовільно** – чітко, але зі значними недоліками;

60 – 64 бали – **задовільно** – виконання відповідає мінімальним критеріям;

менше 60 балів – **незадовільно**.

Викладач вирішує питання щодо оцінки по кожному завданню в межах визначеного бального діапазону.

7. Організація оцінювання:

Види поточного контролю обираються викладачем, який веде семінарські заняття, за погодженням з лектором та у відповідності з даною програмою. Видами поточного контролю можуть бути: експрес опитування, тестування, наукова робота, модульні контрольні роботи.

При поточному контролі під час семінарських занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований студентом у відповіді, активність при обговоренні питань семінарського заняття, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань.

Викладач, який проводить семінарські заняття, виставляє у визначений термін кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності студентів. У випадку відсутності студента на семінарському занятті з поважних причин, він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час (час консультацій викладача), шляхом усного опитування, тестування, підготовки наукової доповіді. За результатами відпрацювання пропущеного заняття з поважних причин викладачем нараховуються бали. За невідпрацьовані заняття бали не нараховуються.

Дисципліна викладається у одному семестрі (ЗМ 1 та ЗМ 2 – перший семестр). За 5 днів до початку екзаменаційної сесії викладач, який веде семінарські заняття, припиняє приймати відпрацювання.

Для студентів, які упродовж навчання не досягли мінімального порогового рівня оцінки (60% від максимально можливої кількості балів), проводиться заключна форма роботи, максимальна оцінка за яку не може перевищувати 40% підсумкової оцінки (до 40 балів за 100 – бальною шкалою). Для отримання максимальної оцінки за результатами заключної форми роботи (40 балів за 100 – бальною шкалою) студент має успішно скласти не менше 2-х семестрових форм оцінювання, які визначаються викладачем, проявити високий рівень результатів навчання.

Максимальний бал, який може бути отриманий студентом за підсумком навчання протягом семестру складає 40 балів. Мінімальний бал, який має бути отриманий студентом за відповідними формами оцінювання складає 24 бали.

За результатами складання підсумкової форми контролю (заліку/іспиту) студент може отримати максимально 60 балів.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну формується шляхом додавання кількості балів, отриманих протягом семестру, та кількості балів, отриманих за підсумковою формою контролю (залік/іспит) і така сума балів не може бути меншою за 60 балів.

7.1. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять та самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Соціологія як наука.			
Тема 1. Соціологія як наука.	2	2	4
Тема 2. Суспільство як соціальна система. Типологія суспільств.	2	2	4
Тема 3. Культура і суспільство.	4	2	4
Тема 4. Соціальна структура суспільства.	2	2	4
Тема 5. Соціальна група та її види. Соціальна організація.	2		4
Модульна контрольна робота 1	-	2	-
Змістовий модуль 2. Нормативні та інституціональні засади функціонування суспільства та особистості.			
Тема 6. Соціальна мобільність та соціальна маргінальність.	2	2	6
Тема 7. Соціальні інститути суспільства.	2	2	6
Тема 8. Сім'я як соціальний інститут і соціальна група	2	2	6
Тема 9. Особистість у системі соціальних зв'язків. Соціалізація	4	2	4
Тема 10. Соціальний контроль. Девіантна поведінка	4	4	2
Залік	-	2	-
<i>Всього</i>	26	20	44

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – **26 год.**

Семінари – **20 год.**

Самостійна робота – **44 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна література:

1. Аблов А.Ф. Загальна соціологія: конспект лекцій. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2019. -130 с.
2. Агаларова К.А. Словник основних термінів з курсу «Соціологія»: для студ. усіх спец. /К.А. Агаларова, В.В. Бурега, Г.-М.М. Саппа; ред. В.В. Бурега. Х.: НТУ «ХПІ», 2015.- 44 с.
3. Білоус В.С. Соціологія у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2002. -40 с.
4. Вербець В.В., Субот О.А., Христюк Т.А. Соціологія. К.: Кондор, 2021.-552 с.
9. Климанська Л.Д., Савка В.С. Соціологія соціальних проблем.- Л.: Львівська політехніка, 2021.- 208 с.
10. Козирев М.П. Соціологія: підруч.-Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. -656 с.

11. Кузьменко Т. Соціологія: навч. посіб.- К.: Центр учбової літератури, 2019.- 320 с.
12. Литвин А.П., Яковенко А.П. Соціологія: навч. посібн.- Львів: Новий Світ – 2000, 2022.- 365 с.
13. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Загальний курс: підруч. К.: Каравела, 2004.- 456 с.
14. Нестуля О.О. Соціологія: практикум. Модульний варіант: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009.- 272 с.
15. Перегуда Є.В. Соціологія: навч. посібн. -К.: КНУБА, 2012.-140 с.
16. Рожанська Н.В. Загальна соціологічна теорія: навч. посіб. / за наук. ред. І.А. Мейжис, В.Л. Гавелі.-Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. -336 с.
19. Сокурянська Л.Г. Вступ до соціології: навч. посіб.- Х.: ХНУ імен В.Н. Каразіна, 2011.- 206 с.
20. Соціологічна енциклопедія / укладач В.Г. Городяненко.- К.: Академвидав, 2008.- 456 с.
21. Соціологія. Модульний курс: навч. посіб. / за ред. Н.М. Семке. Х.: Торсінг плюс, 2009.- 352 с.
22. Соціологія: Навч. посіб. / за ред. С.О. Макеєва. К.: Т-во «Знання», 2008.- 566 с.
23. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. 2-ге вид., доопр., доп. / за заг. ред. В.І. Докаша. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012.- 448 с.
24. Соціологія: навч. посіб. / О.В. Горпинич, О.Ю. Клименко, Л.М. Москаленко, М.С. Труш, В.Ф. Ятченко. -К.: ДУТ, 2019.- 235 с.
25. Соціологія: підруч. / В.Г. Городяненко, О.В. Гілюн, А.В. Демічева, С.В. Легеза, Н.А. Липовська. 3-є вид., переробл., доповн. -К.: Академвидав, 2008.- 544 с.
26. Соціологія: підруч. для студентів вищ. навч. закладів / [В.І. Волович, М.І. Горлач, В.Г. Кремень та ін.]. 6-те вид. К.: Центр учбової літератури, 2019. -808 с.
29. Соціологія: словник термінів і понять. К.: Кондор, 2006.- 372 с.
32. Юрій М.Ф. Соціологія: підруч. К.: Кондор, 2005. -288 с.